

ΣΧΟΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΣΤΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ (ΔΤΕ)

Διπλωματική Εργασία

«Ψηφιακοί νομάδες και η συμβολή τους στην αειφόρο τουριστική
ανάπτυξη της Κρήτης»

ΛΑΜΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Επιτροπή Επίβλεψης Διπλωματικής Εργασίας

Επιβλέπουσα Καθηγήτρια:

Αθηνά Νέλλα

Επίκουρη Καθηγήτρια

Σχολής Κοινωνικών Επιστημών

Μέλος ΔΕΠ ΕΑΠ

Συν-Επιβλέπουσα Καθηγήτρια:

Γεωργία Ζούνη

Μέλος ΣΕΠ ΕΑΠ

Σχολής Κοινωνικών Επιστημών

Ηράκλειο Κρήτης, Μάϊος 2024

Πρωτίστως θα ήθελα να ευχαριστήσω, τη μητέρα μου, Μαρία και την αδερφή μου, Σοφία.

*Τον πεθερό μου, Αρτέμη Σαϊτάκη που υπήρξε για μένα μέντορας και με ενέπνευσε
για να ξεκινήσω αυτό το μεταπτυχιακό, καθώς ήταν πρότυπο ανθρώπου και
επιστήμονα αλλά δυστυχώς δεν βρίσκεται πλέον μαζί μας.*

Επίσης δεν θα μπορούσα ποτέ να ξεχάσω τη σύντροφο της ζωής μου, Μυρτώ.

Η ζεστή και γλυκιά της παρουσία αποτελεί αστείρευτη πηγή δύναμης

*Την ευχαριστώ από τα βάθη της καρδιάς μου, γιατί προσδίδει νόημα και
ουσιαστικό περιεχόμενο στην κάθε μέρα που περνάει.*

Την ευχαριστώ απλά γιατί υπάρχει δίπλα μου...

Περίληψη

Στην παρούσα διπλωματική εργασία επιχειρείται να διερευνηθεί το φαινόμενο του ψηφιακού νομαδισμού στην Περιφέρεια Κρήτης, η υφιστάμενη έκταση και ένταση του φαινομένου, καθώς και οι δυνατότητες περαιτέρω ενίσχυσής του, προκειμένου να αποτελέσει έναν επιπρόσθετο μηχανισμό επίτευξης της αειφόρου ανάπτυξης. Σε αυτό το πλαίσιο, έχει επιχειρηθεί μία εμπειρική μελέτη, με τη χρήση δομημένων συνεντεύξεων, σε επισκέπτες ψηφιακούς νομάδες στην Κρήτη.

Η έρευνα καταδεικνύει ότι ο στόχος της πολιτικής δεν θα πρέπει να περιορίζεται στην γενικότερη ενίσχυση του ψηφιακού νομαδισμού στην Περιφέρεια Κρήτης συνολικά, αλλά να συγκεκριμενοποιείται και να εξειδικεύεται στην ανάπτυξη του φαινομένου στην ύπαιθρο και στις αγροτικές κοινότητες του νησιού. Η υιοθέτηση μιας τέτοιας πολιτικής μπορεί να δημιουργήσει πολυεπίπεδες θετικές εξωτερικότητες, καθώς συμβάλλει τόσο στην εσωτερική και τουριστική αποαστικοποίηση όσο και στην υποστήριξη και αναζωογόνηση των περιοχών της κρητικής υπαίθρου.

Είναι σημαντικό να τονιστεί ότι ο ψηφιακός νομαδισμός όχι μόνο προσελκύει άτομα που μπορούν να εργαστούν από απόσταση, αλλά και ενισχύει την τοπική οικονομία μέσω της μακροχρόνιας παραμονής τους. Οι ψηφιακοί νομάδες συχνά αναζητούν περιοχές με καλές υποδομές, ποιοτική διαβίωση και δυνατότητες για υπαίθριες δραστηριότητες, στοιχεία που η Κρήτη, λόγω της ποικιλομορφίας του περιβάλλοντος και της πολιτιστικής κληρονομιάς της, μπορεί να προσφέρει άφθονα. Η εντατικοποίηση του ψηφιακού νομαδισμού στην κρητική ύπαιθρο ενέχει τη δυνατότητα να αλλάξει τη δυναμική των τοπικών κοινοτήτων, να προωθήσει την ψηφιακή εποχή και να εξισορροπήσει την πληθυσμιακή κατανομή μεταξύ αστικών και αγροτικών περιοχών.

Λέξεις – Κλειδιά

ΕΑΠ, Ψηφιακός Νομαδισμός, Περιφέρεια Κρήτης, Αειφορία, Τουρισμός, Πολιτικές.

«Digital nomads and their contribution to sustainable tourism development in Crete»

LAMAS DIMITRIOS

Abstract

In this thesis, an attempt is made to investigate the phenomenon of digital nomadism in the Region of Crete, the existing extent and intensity of the phenomenon, as well as the potential for its further enhancement, in order to become an additional mechanism for achieving sustainable development. In this context, an empirical study has been attempted, using structured and semi-structured interviews with two different populations, digital nomads and local community representatives. These local communities could be a pole of attraction for the development of a de-urbanized and decentralized digital nomadism in the countryside and inland.

The research shows that the policy objective should not be limited to the general strengthening of digital nomadism in the Region of Crete as a whole, but should be specific and specialized in the development of the phenomenon in the rural areas and rural communities of the island. The adoption of such a policy can create multi-level positive externalities, as it contributes to both internal and tourist de-urbanization and to the support and revitalization of the Cretan countryside.

It is important to be underlined that digital nomadism not only attracts people who can work remotely, but also boosts the local economy through their long-term stay. Digital nomads often seek areas with good infrastructure, quality living and opportunities for outdoor activities, elements that Crete, due to its diverse environment and cultural heritage, can offer in abundance. The intensification of digital nomadism in the Cretan countryside has the potential to change the dynamics of local communities, promote the digital age and balance the population distribution between urban and rural areas.

Keywords

HOU, Digital Nomadism, Region of Crete, Sustainability, Tourism, Policies.

Περιεχόμενα

Περίληψη	4
Abstract	5
Περιεχόμενα Γραφημάτων	7
Κεφάλαιο 1	8
Εισαγωγή	8
Κεφάλαιο 2 Περί Ψηφιακού Νομαδισμού: Μία Σύντομη Επισκόπηση	13
2.1 Εννοιολογική Προσέγγιση του Όρου	13
2.2 Το Προφίλ και τα Χαρακτηριστικά του Ψηφιακού Νομά	17
2.3 Πανδημία και Ψηφιακός Νομαδισμός	22
2.4 Μία Τρέχουσα Ποσοτική Αποτίμηση του Φαινομένου	23
Κεφάλαιο 3 Ψηφιακός Νομαδισμός & Τουρισμός: Ευκαιρίες & Προκλήσεις	29
3.1 Προς μία νέα παγκόσμια τουριστική αγορά;	29
3.2 Ψηφιακοί Νομάδες και Ελληνικό Τουριστικό Προϊόν	34
3.3 Το Ελληνικό Θεσμικό και Κανονιστικό Πλαίσιο περί Νομαδικού Τουρισμού	38
3.4 Οφέλη και επιδιώξεις για την οικονομία	39
3.5 Κριτήρια Επιλογής του Τόπου Προορισμού	40
3.6 Από τον Αστικό στον Ψηφιακό Νομαδισμό της Υπαίθρου	42
3.7 Η σπουδαιότητα της δημιουργίας κοινοτήτων ψηφιακών νομάδων	44
3.8 Η Κρήτη ως προορισμός και τόπος φιλοξενίας ψηφιακών νομάδων	45
3.9 Η Κρήτη ως τόπος ψηφιακού νομαδισμού	48
Κεφάλαιο 4. Παρουσίαση Καλών Πρακτικών	51
4.1 Το παράδειγμα της Κροατίας	51
4.2 Το παράδειγμα της Πορτογαλίας	52
4.2.1 Μαδέρα	52
4.2.2 Cascais	52
4.2.3 Σύνδεσμος Ολοκληρωμένης Ανάπτυξης Δικτύου Ορεινών Χωριών	53
4.3 Το παράδειγμα της Ισπανίας	53
4.4 Το παράδειγμα της Ιταλίας	54
4.4.1 Tursi	54
4.4.2 Έξυπνα χωριά στην Ιταλία	55
4.4.3 I€ House Project	55
4.5 Το παράδειγμα της Λιθουανίας	56
4.6 Το παράδειγμα της Γαλλίας	56
4.7 Το παράδειγμα της Κόστα Ρίκα	56
Κεφάλαιο 5 Μεθοδολογία Έρευνας	57
5.1 Μεθοδολογία	57
5.2 Έρευνα με χρήση δομημένης συνέντευξης	60
5.2.1 Σχεδιασμός πλαισίου ερωτήσεων δομημένης συνέντευξης	60
5.2.2 Δειγματοληψία	61
5.2.3 Μέθοδοι συλλογής υλικού	61
5.2.4 Επεξεργασία και ανάλυση δεδομένων	61
5.2.5 Περιγραφική Στατιστική	61
5.2.6 Μέθοδος δειγματοληψίας	62
Κεφάλαιο 6	63
Αποτελέσματα και Ανάλυση Έρευνας	63
6.1 Παρουσίαση Αποτελεσμάτων Έρευνας	63
6.2 Ανάλυση Αποτελεσμάτων Έρευνας	86
Κεφάλαιο 7 Συμπεράσματα-Προτάσεις Πολιτικής	89
Σύγκριση με Άλλα Ευρήματα και Προηγούμενες Έρευνες	90
Ανάπτυξη Αντίστοιχων Καλών Πρακτικών Διεθνώς	91
Προτάσεις Πολιτικής	92
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1	100
Ερωτηματολόγιο	100

QR Code	110
VisaGuide.World Digital Nomad Index	110

Περιεχόμενα Πινάκων

Πίνακας 1: Χώρα προέλευσης ψηφιακών νομάδων	24
Πίνακας 2: Παράγοντες επιλογής χώρας για δουλειά	74
Πίνακας 3: Αξιολόγηση υπηρεσιών και πολιτιστικών προϊόντων	75

Περιεχόμενα Γραφημάτων

Γράφημα 1: Πληθυσμιακή μεταβολή από αστική- αγροτική τυπολογία 2019-2050	43
Γράφημα 2: Φύλο συμμετεχόντων έρευνας	64
Γράφημα 3: Ηλικία συμμετεχόντων έρευνας	66
Γράφημα 4: Χώρα Καταγωγής συμμετεχόντων έρευνας	65
Γράφημα 5: Οικογενειακή Κατάσταση συμμετεχόντων έρευνας	65
Γράφημα 6: Αριθμός παιδιών συμμετεχόντων έρευνας	66
Γράφημα 7: Ηλικία παιδιών συμμετεχόντων έρευνας	66
Γράφημα 8: Επίπεδο Μόρφωσης συμμετεχόντων έρευνας	67
Γράφημα 9: Είδος επαγγελματικής-εργασιακής σχέσης συμμετεχόντων έρευνας	67
Γράφημα 10: Τομέας επαγγέλματος συμμετεχόντων έρευνας	68
Γράφημα 11: Μηνιαίο εισόδημα συμμετεχόντων έρευνας	68
Γράφημα 12: Συχνότητα εργασίας μακριά από το σπίτι	69
Γράφημα 13: Αγαπημένο μέρος εργασίας	70
Γράφημα 14: Καιρό διαμονής κατά μέσο όρο σε μια χώρα	70
Γράφημα 15: Τύπος διαμονής	71
Γράφημα 16: Χώρες διαμονής Ψηφιακών νομάδων	71
Γράφημα 17: Πόλεις διαμονής Ψηφιακών νομάδων	72
Γράφημα 18: Μέγιστος χρόνος διαμονής σε χώρα	72
Γράφημα 19: Σπατάλη χρημάτων (διαμονή, φαγητό, μετακίνηση, κ.λπ.)	76
Γράφημα 20: Πρόθεση διαμονής στην Κρήτη	77
Γράφημα 21: Προτίμηση διαμονής εξοχή ή πόλη	77
Γράφημα 22: Λόγοι προτίμησης εξοχής	78
Γράφημα 23: Πρόθεση μέρους διαμονής στην Κρήτη	78
Γράφημα 24: Λόγοι προτίμησης πόλης	79
Γράφημα 25: Πρόθεση διαμονής στην Ελλάδα	79
Γράφημα 26: Πρόθεση διαμονής σε συγκεκριμένη τοποθεσία στην Ελλάδα	80
Γράφημα 27: Προσωπικές συνδέσεις ψηφιακών νομάδων με την Κρήτη	81
Γράφημα 28: Λόγοι προτίμησης Κρήτης	82
Γράφημα 29: Τρία θετικά πράγματα στην Κρήτη	83
Γράφημα 30: Τρία αρνητικά πράγματα στην Κρήτη	83
Γράφημα 31: Πρόταση Κρήτης ως προορισμό για εργασία	84
Γράφημα 32: Βαθμολογία Κρήτης σχετικά με το πόσο φιλική είναι για την προσέλκυση ψηφιακών νομάδων	84

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Anderson, L., 2022. Nomads No More: Digital Slomads Are All About Taking Their Time. URL <https://brightly.eco/blog/digital-slomad-trend>
- Bauman, Z. (2006). Liquid Times: Living in an Age of Uncertainty. Cambridge: Polity Press.
- Benson, M., O'Reilly, K., 2009. Migration and the Search for a Better Way of Life: A Critical Exploration of Lifestyle Migration. Sociol. Rev. 57, 608–625. <https://doi.org/10.1111/j.1467-954X.2009.01864.x>
- Bryman, A. (2012). Social research methods. Oxford University Press.
- Creswell, J. W. (2013). Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches. Sage.
- Cohen, S., Duncan, T., Thulemark, M., 2013. Lifestyle Mobilities: The Crossroads of Travel, Leisure and Migration. Mobilities 10. <https://doi.org/10.1080/17450101.2013.826481>
- Cook, D., 2023. What is a digital nomad? Definition and taxonomy in the era of mainstream remote work. World Leis. J. 65, 256–275. <https://doi.org/10.1080/16078055.2023.2190608>
- Dardon, N., 2023. What Is a Slomad, Slomad Lifestyle & How to Become a Digital One? URL <https://citizenremote.com/blog/what-is-a-slomad/>
- Dubois, T. (2019). The impact of internet connectivity on digital nomadism. Journal of Digital Economies, 15(4), 235-246.
- Digital Nomads Observatory, 2023. Τι είναι οι Ψηφιακοί Νομάδες (Digital Nomads); URL <https://digitalnomadsobs.org/>
- Dreher, N., Triandafyllidou, A., 2023. Digital Nomads: Toward a Future Research Agenda.
- European Union. (2021). Digital Nomad Visas: New Opportunities for Remote Workers. Available at: <https://europa.eu/digital-strategy/>
- Fiverr®press, 2022. Fiverr and Lonely Planet Introduce First “Anywhere Worker” Study, a New Generation of Worker Successfully Combining Work and Travel.
- Fontana, A., & Frey, J. H. (2000). The interview: From structured questions to negotiated text. In N. K. Denzin & Y. S. Lincoln (Eds.), Handbook of qualitative research (2nd ed., pp. 645-672). Sage.
- Government of Estonia. (2020). Digital Nomad Visa. Available at: <https://e-resident.gov.ee/>
- Government of Portugal. (2021). Digital Nomad Village: Live and Work in Madeira. Available at: <https://www.startupmadeira.eu>

- Green, M., & Taylor, R. (2020). Networking opportunities in coworking spaces: Impact on the professional development of digital nomads. *Professional Networking Journal*, 18(2), 145-159.
- Fiverr Team, 2022. Fiverr and Lonely Planet Introduce First “Anywhere Worker” Study. URL <https://blog.fiverr.com/post/fiverr-and-lonely-planet-introduce-first-anywhere-worker-study>
- Frydman, A. 2022. "Work and Pleasure; Investigating The Rise of Digital Nomads In Mexico", Working Paper, Stanford University.
- Hannonen, O., 2020. In search of a digital nomad: defining the phenomenon. *Inf. Technol. Tour.* 22, 335–353. <https://doi.org/10.1007/s40558-020-00177-z>
- Iorganda (Vodă), A.-M., Iordache, M., Matei, M., 2022. Tapping into Romania’s Competitive Advantage to Attract Digital Nomads. Presented at the New Trends in Sustainable Business and Consumption. <https://doi.org/10.24818/BASIQ/2022/08/054>
- Johnson, K., & Lee, R. (2016). Safety and stability as priorities for remote workers. *Security and Mobility Journal*, 7(4), 312-325.
- Kelly, S.E., Bourgeault, I., Dingwall, R., 2010. Qualitative interviewing techniques and styles. *The SAGE handbook of qualitative methods in health research*. SAGE, London.
- Korpela, M., 2020. Searching for a countercultural life abroad: neo-nomadism, lifestyle mobility or bohemian lifestyle migration? *J. Ethn. Migr. Stud.* 46, 3352–3369. <https://doi.org/10.1080/1369183X.2019.1569505>
- Lee, J., & Bennett, D. (2020). Economic viability and livability in nomadic lifestyles. *Economic Journal*, 22(3), 490-502.
- Liegl, M., 2014. Nomadicity and the Care of Place—on the Aesthetic and Affective Organization of Space in Freelance Creative Work. *Comput. Support. Coop. Work CSCW* 23, 163–183. <https://doi.org/10.1007/s10606-014-9198-x>
- Makimoto, T., Manners, D., 1997. *Digital Nomad*. New York: Wiley. Wiley, New York.
- makri.pdf, n.d.
- Mancinelli, F., 2020. Digital nomads: freedom, responsibility and the neoliberal order. *Inf. Technol. Tour.* 22, 417–437. <https://doi.org/10.1007/s40558-020-00174-2>
- MBO partners, 2023. State of Independence: Nomadism Enters the Mainstream, Digital Nomads.
- Mouratidis, G.E., 2018. *Digital Nomads: Travel, Remote Work and Alternative Lifestyles*. Lund University.
- Müller, A., 2016. The digital nomad: Buzzword or research category? *Transnatl. Soc. Rev.* 6, 344–348. <https://doi.org/10.1080/21931674.2016.1229930>
- Nash, C., Jarrahi, M.H., Sutherland, W., Phillips, G., 2018. Digital Nomads Beyond the Buzzword: Defining Digital Nomadic Work and Use of Digital Technologies, in: Chowdhury, G., McLeod, J., Gillet, V., Willett, P. (Eds.), *Transforming Digital Worlds*, Lecture Notes in

- Computer Science. Springer International Publishing, Cham, pp. 207–217.
https://doi.org/10.1007/978-3-319-78105-1_25
- Orel, M., 2019. Coworking environments and digital nomadism: balancing work and leisure whilst on the move. *World Leis. J.* 61, 215–227. <https://doi.org/10.1080/16078055.2019.1639275>
- PRESS ROOM, 2021. ΑΦΙΕΡΩΜΑ: Digital nomads, η νέα τάση που ήρθε για να μείνει [WWW Document]. URL <https://bnnnews.gr/nea/9831/afieroma-digital-nomads-i-nea-tasi-poy-irthe-gia-na-meinei/>
- Reichenberger, I., 2018. Digital nomads—a quest for holistic freedom in work and leisure. *Ann. Leis. Res.* 21, 364–380.
- Schlagwein, D., 2018. The History of Digital Nomadism.
- Shewale, R., 22-92023. 49 Digital Nomads Statistics (Trends & Insights for 2023). URL <https://www.demandsage.com/digital-nomads-statistics/>, There will be 1 billion digital nomads by 2035, 2015.
- Smart Villages Initiative. (2020). Creating a Network of Smart Villages in Spain. Available at: <https://www.smartvillagesinitiative.org>
- Thompson, B.Y., 2019. The Digital Nomad Lifestyle: (Remote) Work/Leisure Balance, Privilege, and Constructed Community. *Int. J. Sociol. Leis.* 2, 27–42. <https://doi.org/10.1007/s41978-018-00030-y>
- Thompson, B.Y., 2018. Digital Nomads: Employment in the Online Gig Economy. *Glocalism J. Cult. Polit. Innov.* <https://doi.org/10.12893/gjcpi.2018.1.11>
- USource Team, 2022. The Digital Nomad Generations: How to Work With Millennials and Gen Z. URL <https://www.usource.me/the-digital-nomad-generations-how-to-work-with-Millennials-and-gen-z/>
- Wang, B., Schlagwein, D., Cecez-Kecmanovic, D., Cahalane, M.C., UNSW Business School, AU, 2018. Digital Work and High-Tech Wanderers: Three Theoretical Framings and a Research Agenda for Digital Nomadism, in: *Australasian Conference on Information Systems 2018*. University of Technology, Sydney. <https://doi.org/10.5130/acis2018.bl>
- Wojan, T., 2014. Creative Class (Richard Florida), in: Michalos, A.C. (Ed.), *Encyclopedia of Quality of Life and Well-Being Research*. Springer Netherlands, Dordrecht, pp. 1330–1332. https://doi.org/10.1007/978-94-007-0753-5_3332
- Wright, T., & Smith, J. (2021). Flexibility and convenience: Key factors in the appeal of co-living for digital nomads. *Living Arrangements Review*, 10(3), 201-215.
- Αγγελή, Α. (2022). Οι αντιλήψεις των ψηφιακών νομάδων για την ελκυστικότητα της Αθήνας ως τουριστικού προορισμού: Αδυναμίες, προκλήσεις, ευκαιρίες και μελλοντικές προοπτικές [Διπλωματική εργασία, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο]. Αποθετήριο Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου. <https://apothesis.eap.gr/archive/item/170028>

- Διεύθυνση Συντονισμού και Επιθεώρησης Δασών, Αποκεντρωμένη Διοίκηση Κρήτης, 2018. ΤΕΧΝΙΚΟΣ ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ για τις οικοσυστημικές υπηρεσίες των Προστατευόμενων Περιοχών NATURA 2000 στην Κρήτη.
- ΙΝΣΕΤΕ, 2021. Ελληνικός Τουρισμός 2030. Σχέδια δράσης. Executive Summary.
- Κατράνα, Σ., 2023. ΤΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ ΤΩΝ ΨΗΦΙΑΚΩΝ ΝΟΜΑΔΩΝ- ΨΗΦΙΑΚΟΙ ΝΟΜΑΔΕΣ ΩΣ ΨΗΦΙΑΚΟΙ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ. ΕΝΑ Ινστιτούτο Εναλλακτικών Πολιτικών.
- Κόντη, Δ., 2023. Εκατοντάδες ψηφιακοί νομάδες «κατασκηνώνουν» στην Ελλάδα. URL <https://www.kathimerini.gr/economy/562685722/ekaton-tades-psifiakoi-nomades-kataskinonoun-stin-ellada-k/>
- Κουσκούκης, Κ., 2021. Η Νέα Τάση των Ψηφιακών Νομάδων και του Τουρισμού. atticacoast. URL <https://atticacoast.gr/2021/03/η-νέα-τάση-των-ψηφιακών-νομάδων-και-του/>
- Λαμπρου, Ε., Ίκκος, Α., 2023. Διεθνείς Αεροπορικές Αφίξεις: 2019-2022.
- Μακρή, Π. Α. (2022). Ψηφιακοί νομάδες και τουριστική επίδραση. Μελέτη περίπτωσης από τον ελλαδικό χώρο [Διπλωματική εργασία, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο]. Αποθετήριο Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου. <https://apothesis.eap.gr/archive/item/169964>
- Μαρθακή, Ζ. (2022). Digital Nomads και Τουρισμός - Διερεύνηση των Τάσεων και των Προοπτικών Ανάπτυξης στην Ελλάδα [Διπλωματική εργασία, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο]. Αποθετήριο Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου. <https://apothesis.eap.gr/archive/item/170005>
- Ουρανός, Γ., 2021. Ψηφιακοί νομάδες και η πρόκληση για την Ελλάδα. URL https://www.huffingtonpost.gr/entry/psefiakoi-nomades-kai-e-proklesse-yia-ten-ellada_gr_61a9e8efe4b0ae9a42bb16ba
- Παπαδάκη, Α. (2023). Ψηφιακοί νομάδες: νέες εργασιακές σχέσεις και πολιτικές προσέλκυσης [Διπλωματική εργασία, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο]. Αποθετήριο Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου. <https://apothesis.eap.gr/archive/item/180588>
- Παπαστεργίου, Ε., 2022. Δημιουργικότητα: Έννοιες και Ορισμοί - Επιχειρώντας την σκιαγράφιση του δημιουργικού τομέα στην Ελλάδα και την Ευρώπη
- Τρύφωνα, Β., 2021. Παρατηρητήριο Ψηφιακών Νομάδων: Στα “άδυτα” των digital nomads. URL <https://bnbnews.gr/symvoyles/9788/paratiritirio-psifiakon-nomadon-sta-quot-adyta-quot-ton-digital-nomads/>
- Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας, 2022. Κίνηση Αερολιμένων.